

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De ordine dicendorum in hoc tractatu. Et de quatuordecim quæ valere
possunt ad detestationem vitij Gulæ. Pars I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

¶ Tertio, ostenditur idem per hoc quod vitium innaturale est: sed virtus est secundum naturam. Vnde Ber. Nullum vitium naturale est: omnis vero virtus homini naturalis est. Deinde subiungit:

Virtus, quoniam res nature est, cum venit in animum, aliquando non venit sine labore: sed venit in locum suum, & fideliter se det, & bene cum ea conuenit natura. Via ergo vitiorum aspera est: via vero virtutum est suavis. Sed sicut dicit Hieron. insuauem & asperam fecit nobis viam virtutum longa consuetudo peccandi. Et habetur simile in lumine solis, quod est delectabile oculis. Vnde Eccl. 11. Dulce lumen est, & delectabile oculis videre solem: Contristat tamen lux solis, oculos tenebris assuetos. ¶ Peccatum ergo demonibus placet, Deo summe displicet, & homini summe nocet, sicut ostensum est. Abominabilem etiam reddit hominem, & Deo, & Angelis, & hominibus. Vnde Dauid: Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Summa ergo diligentia est vitandum. Si vniuersi demones, & mali homines & bestie & omnes alie creature que possent homini nocere, essent simul congregatae ex vna parte, magis rimendum esset vnum peccatum mortale quam omnia illa. Ad hoc autem quod nos debeamus ita fugere peccatum, pertinet quod legitur Eccl. 21. Quasi a facie colubri fuge peccatum. Et illud Sene. Cum hominibus pacem habe, cum vitiis bellum. Et iterum: Vitia sine modo & sine ordine persequenda sunt: quia modum & ordinem non habent.

TRACTATUS II. De vitio Gulae.

De ordine dicendorum in hoc tractatu. Et de quatuordecim que valere possunt ad detestationem vitij Gulae. PARS I.

Hoc ordine dicemus de vitio Gulae. Primo dicemus de his que faciunt ad detestationem huius vitij. Secundo, de speciebus eius. Tertio, de satellitibus quibus vitur vitium istud. Quarto, de remediis contra hoc vitium. ¶ Quatuordecim autem sunt que faciunt ad detestationem huius vitij. Primum est hoc quod natura dissuadet nobis illud. Vnde legitur in scientia naturali, quod inter animalia magnorum corporum nulli dedit natura tam strictum os secundum corporis qualitatem, sicut homini quod sine dubio factum est ad commendationem temperantiae & detestationem Gulostratis. ¶ Secundum est hoc quod vitium istud est requies demonum: vnde Matt. 12. Quum immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida querens requiem, & non inuenit. Loca arida sunt homines separate viuentes, in quibus diabolus non inuenit requiem. Vnde legio demonum dixit Domino,

vt legitur Matt. 8. Si eiecis nos hinc, mitte nos in gregem porcorum. quod Dominus permisit eis. Postquã enim aliquis quasi porcus vitio gula: est subditus, demonum habitaculũ est. Vnde dicit Gloss. Nisi quis morte porci vixerit, diabolus potestatem in eo non accipit.

¶ *De triplici iniuria que fit proximo ex vitio Gula.*

TERTIVM est multiplex iniuria proximi quã sequitur ex vitio isto. Triplicem autem iniuriã proximi quã sequitur ex vitio isto ponemus ad presens. Prima est, proximi corruptio. Vnde in Psal. Sepulchrum patens est guttur eorũ. Ad literã, homo qui se inebriat vespere, os fœtidũ habet sequenti mane ad modum sepulchri. Sed ad corruptionem mali exẽpli possumus hoc referre. Malo enim exẽplo corrumpunt gulosi proximos suos. Ad quod pertinet quod legitur ad Ro. 14. Si propter cibũ tuum frater tuus cõtristatur, iam nõ secundum charitatem ambulat. Noli cibo tuo illũ perdere, pro quo Christus mortuus est. Et in epistola Iuã de gulosis dicitur: Hi sunt in epulis suis maculã conuiuãtes. Non solũ sunt maculati imo sunt maculã alios maculãtes suo exẽplo. Secũda iniuria est, q̃ vnus gulosus expendit in piscibus, vnde viginti pauperes satis haberẽt de pane. In quo fratres suos de portione eorũ defraudat. Omnes fideles fratres sunt. Vnde Ber. Noli putare gratuitum, q̃ impendis proximo: velis nolis debitor es. Tertiã iniuria est, conuitia & verbera quã ebrii & variis repleti ferculis solent inferre vicinis suis. Tumultuosa enim res est ebrietas: vt legitur Proverbio. 20.

¶ *De multiplici contumelia que sequitur ex vitio Gula.*

QUARTO facit ad detestationẽ huius vitij multiplex contumelia Dei, quẽ sequitur ex vitio isto. Ex quibus septẽ ponem⁹ ad presens. ¶ Prima est, q̃a vitũ istud vilissimã creaturam deificat, ventrẽ scilicet, iuxta illud Apoc. ad Phil. 3. Quorũ Deus vter est. Vbi dicit Aug. Hoc ab homine colitur quod præ ceteris diligit. Idololatria ita deterior est in hoc, idololatria paganorũ: quia illi auro & argento & marmoreis lapidibus honores diuinos impendere solent: sed gulosus ventrẽ pro Deo honorat, qui est quasi larrina. In hoc videtur hoc vitũ detestabilius esse cũctis alijs vitijs. Secũda contumelia est, quia de tẽplo spiritus sancti coquinã facit. Vnde 1. ad Cor. 6. Vos enim tẽplum Dei viuĩ estis. De hoc tẽplo facit coquinã, qui aded se implet cibus & potibus, q̃ igniculus naturalis non sufficit illud decoquere: sed tanquã ex lignis viridibus vel hamulis sumũ producit qui hominẽ pigrũ & somnolentum reddit. ¶ Tertiã contumelia est, q̃ anima quã imago est

est beatæ Trinitatis, multum deturpat obsecrando eam, unde in hominibus, qui laborant vitio isto, implet illud verbû Prophetæ: Denigrata est facies eorû super carbones. Unde Hierony. Nihil adeo obruit intelligentiâ, vt commestatio & ebrietas. ¶ Quartû est, quòd hoc vitium multû elogat à Deo. Ad quod pertinet quod dicitur in Psal. In chamo & fræno maxillas eorum cõstringe, q non approximant ad te. Non approximâtes ad Deû, sunt homines cibo & potu se replentes, quibus optat David magis ac magis cõstringi maxillas, id est, parcius victualia dari: vt sic salte cõgantur approximare sicut accedit famelicus ad dñm. ¶ Quintum est, quòd vitium hoc Dei obliuionem inducit. Unde Osee 13. Saturati sunt & eleuauerunt cor suum: & oblitî sũt mei. ¶ Sextû est, quòd Deû blasphemât. Unde super illud 1. ad Corint. 10. Siue comeditis, siue bibitis, omnia ad gloriam Dei facite, dicit Aug. si quod manducas & bibis, ad refectiõnẽ corporis sumis, sustentationẽque membrorum, gratias agens ei qui tibi mortali & fragili tribuit ista supplementorum solatia, cibus tuus & potus tuus laudant Deû. Si verò modû naturæ debitû immoderationẽ edacitatis excedas, & vinolentia te ingurgies, quanta sibi Dei laudes lingua tua resonet, vita tua blasphemât. Sicut formositas operis artificem laudat, sic eius deformitas eum quodammodo blasphemât. Hier. Valde absurdû est nimia saturitate velle honorare sanctû, quẽ scimus Deo placuisse per ieiuniû. Quidã sanctus dixit. Venter receptaculum ciborû omnes hominum labores & momentanea gulæ blandimenta stercore sine condẽnat: id est, vana fuisse probat. Unde male viuẽs, creatorem suum blasphemât. ¶ Septimum est, quòd hoc vitium contemnit Deum & quicquid Deus habet. Unde Esau qui tenet figurã gulosorû, dicit Genes. 25. Quid mihi proderunt primogenita? Et paucis interpositis subditur: Et abiit paruipendens quòd primogenita vèdidisset. De gulosis verum est illud, quod pto nihilo habet terrã desiderabilẽ & illud Thren. 1. dederunt pretiosa quæque pro cibo ad refocillandas animas. ¶ Quintû quod facit ad derelictionem huius vitij est hoc, quòd vitium istud inquinat membrû illud, in quo magis indecens est immundicia quàm in alio membro. In ore minus tolerabilis est immundicia, quàm in alio membro, duplici ratione. Primo propter nobilitatem membri. Secundo, quia præ cæteris mēbris deputatû est diuino officio. ¶ Sextû est, quòd prima prohibitio quã Deus dedit, data fuit cõtra vitium istud. Unde Gen. 1. De omni ligno paradisi comedite: de ligno autem scienciæ boni & mali ne comedas. ¶ Septimum est, hoc quòd

quòd vitium istud laqueus est in via per quam necesse est nos ire: & ideo magis timendum est nobis. Vnde diabolus hoc vitio hominem tentauit cum esset in paradiso, & in statu innocentiæ. isto etiam vitio primo aggressus est tentator filium Dei. Vnde Gregori⁹ loquens de illo verbo, De necessitatibus in eis erue me: dicit, Necessitates corporales hoc habent periculosum, quòd in eis sæpe minimè dignoscitur quid circa eas vitio vel vtilitatis studio agatur. Has necessitates Psalmista cupit euadere, sciens plerunque voluptatum culpas occasione necessitatis prorūpere. Ait August. Sumenda sunt alimenta tanquam medicamēta: sed dum ad quietē satietatis ab indigētia transitur, in ipso trāsitu laqueus concupiscentiæ insidiatur. Frequenter enim dū hoc fit, adiūgit se quāsi pedissequa periculosa iocūditas, & plerūq; præcurrit vt eius causa fiat qđ causa salutis fieri debuit, & gaudet infelix anima, vt obtētū salutis obūbret negotiū voluptatis.

¶ Octauum est hoc qđ toties in Enāgelio exprimitur tormentū huic vitio reddēdū. Vnde pluries dicit Dominus in Euangelio: Ibi erit flet⁹ & stridor dētū. & dicit glo. qui de edacitate gausi sunt. Et Luc. 16. Mitte Lazarum vt intingat extremum digiti sui in aquā vt refrigeret linguā meā: quia crucior in hac flamma.

¶ *De multiplici malo quod legitur in Scriptura ex vitio Gulae subsecutum.*

NONO facit ad derestationē huius vitij multiplex malū pueniens ex hoc vitio. Et primo enumeremus malā quæ in Sacra scriptura reperiuntur euenisse occasione gulæ. Secundo mala quæ eueniūt quotidie his in quibus est vitium istud. Primo enim occurrit nobis qđ vitium gulæ in matre nostra Eua occasio fuit omnium malorum. Secūdo legitur Gen. 9. quòd Noë qui perfectus fuit in generationibus suis, vitio isto deuictus sit. Bibēs em̄ vinū inebriatus est & nudatus in tabernaculo suo. Tertio legitur Ge. 19. quòd Loth, quæ Sodoma nō vicit, vino inebriatus, duplicē incestum cōmisit. Quarto legitur Gen. 25. qđ Esau vitio isto dignitate primogenituræ amiserit. Quinto legitur Gen. 4. quòd Pharao faciēs conuiuū grāde, magistrū pistorū suspēdit. Vitio etiā gulæ populus Israēl iram Dei meruit. Vnde in Ps. Adhuc esē eorum erāt in ore ipsorum, & ira Dei, &c. Et 2. Reg. 13. Absalon fecit conuiuū, & interfecit fratrem suū. Amon, cum temulētus esset vino, Et de Holoferne legitur Iudith 11. quòd bibit vinū multū nimis quantum vna die nunquam biberat in tota vita sua, & interfectus est à Iudith. Legitur etiā in principio Job, qđ filij Job bibētes vinū in domo fratris sui primogeniti sunt oppressi, & dicit

bono

cit Greg. In maioris fratris conuiuio filios Iob sathan obruit. Nunquid illi ventri vacabant? Quasi diceret: Non: sed ramē inter conuiuia, mentis bona intentio minus feruet & minus prouidet. Et in Euangelio legitur, quòd Herodes conuiuium faciens, Ioannem Baptistam occiderit.

¶ *De multiplici malo quotidie corpori & anima ex vitio Gulae proueniente.*

MALA verò quæ proueniunt quotidie ex hoc vitio illis quæ habent hoc vitium, multa sunt. Et primò enumeremus ea mala quæ eueniunt spiritui. Inter quæ primū est grauamē spiritus. Vnde dominus Luc. 21. Attēdite ne grauentur corda vestra in crapula & ebrietate. Crapula est cruda epula, quādo tantū de cibo sumitur quòd calor naturalis nō sufficit ad decoctionē eius. Adeo enim grauat spiritus nimietate cibi & potus, vt sit quasi sepultus. vñ de Osee 9. Mēphis sepeliet eos. Memphis interpretatur, ex ore. Nimietas cibi & potus ex oris vitio occasionē habēs homines se pelit. Greg. Quāto corpus impletur, tāto anima minoratur. Vnde Hier. Qui luxuriatur, viuens mortuus est: & qui inebriatur, mortuus est, & sepultus. Rabanus: Vile sepulchrū est ebrietas. Sepultura ista quasi quādā submersio spiritualis est. In aqua em̄ sepeliri est submergi. ¶ Secūdū malū est loquacitas. Vñ Gre. in homilia, de diuine epulone: Prima in male cōuiuantibus famulatur culpa loquacitatis: post loquacitatē ludi etiā leuitas sequitur. Tertium est, lasciuia. Exod. 32. Sedit populus manducare & bibere, & surrexerunt ludere. ¶ Quartū malū est luxuria. Vnde Hierem. 5. Saturauit eos, & mœchari sunt. Ad Ephes. 5. Nolite inebriari vino, in quo est luxuria. Prou. 20. Luxuriola res est vinū. Hier. ad Eustochium: Virgo Christi vinum fugiat vt venenū, Idē: Quicquid seminariū est voluptatis, venenū puta. Idē, Quādiu Eua in paradiso abstiniuit, virgo fuit. quā cito præceptum abstinentiæ violauit, corruptionē sensit. Idem ad Furiā virginē: O filia si Apostolus castigauit corpus suum, & in seruitutē redegit, ne cū aliis prædicasset reprobus efficeretur: quomodo tu iuuenula adhuc in furore iuuetutis posita, dapibus & vino plena de castitate eris secura? Ipsa etiā auaritia quādoque prouenit ex vitio gulae. Vnde Hier. Deliciæ & epularū varietas auaritiæ fomenta sunt. Idem: Tolle epularū & libidinis luxuriam, nemo querit diuitias, quarum vsus vel in ventre vel sub ventre sunt.

¶ *De innumeris vitiis proueniētibz ex hoc vitio. s. Inmisericordia, &c.*
SECVIVR ex hoc vitio similiter Inmisericordia. Vnde Amos 6. Bibētes vinū in phialis & optimo vngucto delibuti, nihil

hil cōpatiebantur super cōtritione Ioseph. Ad idē facit q̄ legitur Luc. 16. de diuite epulone qui Lazaro cōpassus nō est. Et vniuersaliter homo vitio gula subiect⁹ nulli alij vitio resistere potest. Vnde Galenus: Ebriosus, leuius est omnium peccatorū Nullū peccatū potest vitare qui captus est hoc vitio. Ex quo em̄ ori, quod est quasi porta hominis, vitium gula, q̄ est quasi de familia diaboli, dominatur, totā familiā diabolicā, s. vniuersitatem vitiōrū permittit intrare. ¶ Vitium gula reddit hominē stultū, imō insanū, & ad vltimū reddit eū quasi porcū. ¶ Ad primū faciūt hęc testimonia scriptura: Prou. 20. vbi loquitur de vino & ebrietate. Quicūq; his delectatur, nō erit sapiēs. Et in Job 28. Sapientia nō inuenitur in terra sicut viuentiu. Sen. Copia ciborū subtilitas impeditur. Hiero. Vēter pinguis nō gignit tenuē sensum. Tullius: Mēte recta vti nō possūt multo cibo & potu repleti. ¶ Ad secūdū pertinet q̄ legitur Osee 4. Vinū & ebrietas auferūt cor: id est, mēte, Et eiūsdē 7. Cœperūt principes furere a vno. Seneca: Nihil aliud est ebrietas, quā volūtaria insania. ¶ Ad terciū facit q̄ dicit Senec. Quosdā vētri obediētes loco animāliū numeremus, nō hominū. Hiero. Qui post carnē ambulāt in vētre & libidinē p̄ni, quasi irrationabilia animalia reputātur. Et 2. Petr. 2. dicitur de talibus: Hi velut irrationabilia pecora naturaliter in captione & perniciē. Et glossa interlin. supple tendunt. In hoc tamē deteriores sunt irrationabilibus animalibus, quia illa non incidūt in laqueos quos vident, vel in laqueos in quos alia vice ceciderūt, quod isti faciunt. Vnde Hieron. Bruta animalia & vagæ aues in easdem pedicās retiāque nō incidunt. ¶ Præter ista mala quæ spiritualia videntur esse, sequūtur multa alia mala ex vitio gula. Primò fames. Vnde de gulosis in Ps. dicitur: Famē patientur vt canes. Osee 4. Comedent & non saturabuntur. Hieron. Voluptas habita, famem, nō saturitatē parit. Et Luca 15. dicit filius prodigus, qui tenet figurā gulosorū: Ego autē hic fame pereō. Et ad literā est hoc verū de illo q̄ inebriat se vespere, quōd sitit in sequenti mane. Vnde Prou. 23. dicit Salomō in persona talis: Quādo cui gilabo, & rursus vina reperiam? Deinde sitit vsq; ad prādiū, nisi prius biberit. Idē accidit de esurie: quia in prandio non cessat esuries, vel quia nō habet ea quæ velle, vel quantum velle, vel preparata vt velle. Sicut enim dicit Augustinus: Vbi cūq; quærit caro refectiōē, inuenit defectiōē. Si autem accidat quōd habeat, quæ, & qualia, & qualiter vult, nō habet tantum ventrem quantum velle habere, aut deest ei annona, aut faccus. Nō potest esse sine fame, cui ex defectu

fectu famis fames nascitur: tunc oportet eum ire spariatum, ut sic eluriet, & sic famem venetur. Læditur etiã natura. Vnde Iob. 20. Cum satiatus fuerit arctabitur, & omnis dolor irruet super eum. Homo satiatus arctatur: id est, arctus sibi videtur: sicut angusta videntur alicui horrea sua propter multitudinem frumẽti. Dolor enim irruit super eum: non enim consequitur voluptatem quã quæsiuit. Vnde Tullius: Si videres istos epulones velut opimos boues stertere & sudare, intelligeres eos qui maximè sequuntur voluptates minimè assequi quod volunt. Qui vitio gulæ laborat, patitur pro delectatione vnus horæ molestiam diei vnus vel mensis: quia in acutam vel altam infirmitatem incidit. Seneca: Ebrietas vnus horæ hilarem insaniam longitemporis tædio pensat. Ecclesiast. 30. Amaritudo animæ, vinum multum potatum. Ex vitio etiã gulæ sequitur vigilia. Vnde Eccles. 5. Dulcis est somnus operati, huc parum, siue multum comedat: saturitas autem diuitis non sinit eum dormire. Sequitur etiam inde paupertas. Vnde. Eccles. 19. Operarius ebriosus nõ locupletabitur. Proverb. 21. Qui diligit epulas, in egestate erit: qui amat vinum & pinguiã, nõ ditabitur. Causa vero quare talis non ditatur, tangitur in Aggæo, vbi sic legitur cap. 1. Qui cõgregauit merces, misit eas in lacum pertusum. Quãdoq; ebriosus quod per totam hebdomadam laborauit, in die Dominica ponit in lacum pertusum, scilicet in ventrem. ¶ Sequitur etiã ex vitio gulæ, corporis infirmitas: nec vna tantum, sed plures & quandoquo mors. ¶ Ad primũ pertinet quod legitur Eccl. 37. In multis elcis erit infirmitas. ¶ Ad secundum pertinet quod dicit Seneca: Quis hostis in quẽquã tã contumeliosus fuit, quã in quosdam voluptates suæ sunt? Sufficit alicui si hostem suum excæcat: sed voluptates non solum excæcãt voluptuosos, sed etiam impotentes reddunt, & contractos, & leprosos & diuersis aliis infirmitatibus affigunt. Ad tertiũ pertinet quod legitur. Eccl. 37. Propter erapulam multi obierunt. Et Sene. Potest nostra pro uidetia huic corpusculo lōgiorẽ prorogare morã, si voluptates quibus maior pars perit, poterimus regere & coërcere. ¶ Ad quartum pertinet quod legitur Eccle. 7. Inueni mulierẽ morte amariorem. Hæc mulier est voluptas carnis quę morte est amarior: quia nõ vna sola morte interficit, sed triplici: scilicet morte temporalis, morte culpæ, & damnationis aternæ. Ad idẽ pertinet quod legitur Proverbior. 23. Vacantes poribus, & dentes symbola, confumentur. Et post in eodem: Ingitur biãde: sed in nouissimo mordebit vt coluber, & sicut regulus venena dif-

fund

fundet. Et Naū 1. Sicut spinæ se inuicē cōplectuntur, sic cōiuuū
corū pariter potātium cōsumetur quasi stipula ariditate plena.
Hoc vitium seruū nostrū naturalē dominari nobis facit. vnde Ec.
12. Benefac humili: id est, animæ: & ne dederis impio. i. corpori,
Prohibe panes illi dari, ne in ipsis potētior te sic. Et Pro. 29. Qui
delicatē à pueritia nutrit seruū suū, postea sētiet eū contumacē.

¶ *Quod vitium Gule est vna de grauioribus infirmitibus.*

D E C I M V M faciens ad detestationē huius vitij est hoc, q̄
vitium istud est vna de grauioribus infirmitatibus spiritualib⁹.
Perpenditur autem grauitas huius infirmitatis ex hoc, q̄ citò
interficat vel suffocat, durē affligit, vix curatur, multas expen-
sas requirit, quæ tamen potius nocent quàm profunt. Omnia e-
tiam genera infirmitatum & spiritualium & corporalium in-
ducit hæc infirmitas. Propter primum assimilatur hæc infirmi-
tas squinantia, quæ est infirmitas gulæ citò suffocans hominē.
Propter secundum assimilatur hæc infirmitas cuidam infirmi-
tati quæ dicitur appetitus caninus, vel bolismus. Affligit enim
hæc infirmitas hominē fame insatiabili, sicut ostēsum est prius.
Vnde Prouet. 13. Iustus comedit, & implet animam suam: vter
autem impiorum insatiabilis est. Vix etiam curatur vitium istud:
quia initium habet ab humana necessitate, sicut ostēsum est
prius. Nec senectute videtur deficere sicut luxuria: imò tūc au-
getur, & medicamentum eius vertitur in nocumentum. Vnde
Grego. in Moral. Quot solatia ad viuendi vsum querimus, qua-
si tot nostræ ægritudinis medicamentis obuiamus: quia hoc
ipsum medicamentum in vulnus vertitur: quia exquisito reme-
dio paulò diutius in hærentes, ex eo grauius reficimur, q̄ proui-
dē ad refectionē paramus. Senes enim magis amant bonum vi-
tium: expensas etiā tantas requirit hæc infirmitas, vt multi hoc vi-
tio depauperētur, & semper deterius se habent. Quomodo autē
ex hac infirmitate cætera introducātur, satis manifestum est ex
prædictis. ¶ Undecimū faciēs ad detestationē hui⁹ vitij est hoc,
q̄ ille qui hoc vitio capitur, à diabolo valde periculose capitur.
Vnde cum diabolus querat eum mortificare, secundum illud
Psal. Cōsiderat peccator iustū, & querit mortificare eū: iam est
prope intentionē suā, cum ad gulā manū ei tener. Ad hoc refer-
ri potest illud verbū Sen. Voluptates inter res vilissimas præci-
piē extirpa, quæ more latronū in hoc nos amplectūtur vt strā-
gulēt. ¶ Duodecimū faciēs ad detestationē huius vitij est hoc
q̄ ille qui hoc vitio à diabolo tenetur, valde firmiter tenetur.
Hoc enim vitium est quasi quoddā frænū ori ipsius impositum.
Vnde

Vnde potest eum circūducere ad voluntatē suam: iuxta illud Iac. 3. Frana in equorū ora ad consentiendum nobis mītrimus, & omne corpus corū circūferimus. Est etiam vitū istud inter difformitates spirituales, quasi latitudo oris: nō talis, qualē habent ora canū, qui dicūtur leporarij vel venatici, sed talis qualē habet os inferni. Infatiabilis enim est, nec sufficit ei quod gignit terra, nisi & aquatilia & volatilia habeat. Vnde Hiero. Lauri paucorum iugērum pascuis aluntur, vnica sylua pluribus elephantibus sufficit: homo verò terra, & mari pascitur.

¶ *De graui seruitute qua laborat gulosus, qua in sex attenditur.*

PENULTIMVM faciēs ad detestationē huius vitij est hoc, q̄ ille qui laborat hoc vitio, est in seruitute valde graui & valde ignominiosa. Sex autē sunt in quibus attenditur grauitas huius seruitutis. ¶ Primū est hoc, q̄ ipse est seruus eius qui naturaliter debet seruire ei, scilicet corpori sui. Ad hoc pertinet illud quod legitur Prou. 19. Nō decet seruū dominari principibus. Et illud Prou. 30. Per tria mouetur terra, & quartū sustinere nō potest, per seruū cū regnare cōperit. Seruus iste corpus est, ex cuius dominatione terra mouetur: q̄a homo vel ecclesia turbatur. ¶ Secundū est, q̄ talis omnium illorum seruus est quibus indiget corpus. Vnde Sen. Multis seruit, qui corpori seruit. ¶ Tertium est, quia talem oportet seruire cuidā dominæ, scilicet gulæ, cui nullus potest seruire ad suā voluntatē, quæ vult singulis diebus parari sibi varia fercula, de quib⁹ nihil remanet: sed postquā tetigerit, proicit, & in locum turpitudinis, & quasi perditionis trāsmittit. Ad hoc pertinet quod legitur Ioel. 1. Ululate qui bibitis vinū in dulcedine: perit enim ab ore vestro. Et illud verbū Ber. Voluptas gutturis, quæ tanti hodie aestimatur, vix duorum habet latitudinē digitorū. Nō durat delectatio, nisi quantū durat transitus ille per gulā, & pro illo transitu vult domina gula tot & tāta sibi parari. ¶ Quartū est, quod ipse vili labori intendit: quia impletioni loci immūdi, scilicet vētris. Qua enim ratione locotū immundorū euacuatio est vile opus, eadē ratione etiā impletio. Intēdit enim sacci vnus refectio, & sacci immūditia pleni, cū intēdit refectio corporis. Corpus enim saccus est. Vnde in Psa. Concidisti saccū meū. Ipsa etiam gloriosa & beata caro Christi sacc⁹ vocatur. Quid autē est hoc, intēdere refectio sacci vnus x l. annis, quē ad vltimū scio putrescēdū? ¶ Quintū est hoc, q̄ vanus & quasi inutilis est labor eius. Satis vanus videt labor quo aliquis laborat, vt delitiose pascat latronem vanū morti dānatū. Latro iste morti dānat⁹ est, corpus

nostrū. Vnde Sen. Omnes capitali supplicio cōdemnati sumus. Satis etiā videtur van⁹ labor quo homo laborat vt vermes splē didē pascat. Non est curandū qualē inueniat carnē vermes, vel pingūē, vel macilentā. Carnē impinguare, est vermibus escā preparare. ¶ Sextū est q̄ domina gula totū laborem hominis requirit. Vnde Ecclē. Omnis labor in ore eius. ¶ Vltimū faciens ad detestationem huius vitij est cōmendatio sui cōtrarij, scilicet cōmendatio Tēperatiæ vel Ieiunij. Sed de hoc alibi dicetur.

De speciebus Gule.

P A R S I I.

S Equitur de speciebus huius vitij, quæ sunt gastrī margia, siue comeslatio & ebrietas. Dicitur autē gastrī margia, eo q̄ in castris ventris omnia mergantur. Ad cuius detestationem sufficiant ea quæ ad detestationem gulositatis superius dicta sunt.

Quæ mala veniant ex Ebrietate.

S I D ad detestationē ebrietatis, quæ semp vitiosior est, aliqua addemus. Primū est, q̄ ebrietas proditiose agit. Exercit⁹ enim illius pacificē recipitur, & pōt nocet. Vnde Prouer. 23. Ne intuearis vinū quando flauescit, cum splēduerit in vitro color eius: ingreditur blāde: ecce pacificus ingressus, sed in fine mordebit vt coluber: ecce nocuentū. ¶ Secūdo facit ad detestationē huius vitij multiplex maledictio, quā De⁹ ebriis facit. Vnde Esa. 5. Væ qui cōsurgitis mane ad ebrietatē sectandā & potandum vsq; ad vesperū. Et pōt eodē cap. Væ qui potentes estis ad bibendū vinū. ¶ Tercio dicitur contra aliquos qui gloriatur ex hoc q̄ possunt multū vinū sustinere. Et Esa. 28. Væ coronæ superbiæ ebriis: phiraim. Et prou. 23. Cui væ? cuius patri væ? cui rixa? cui fouæ? cui sine causa vulnera? cui suffossio oculorū? nōne his qui morantur in vino, & student calicibus epotandis? Et dicit Glof. super illud, Cui suffossio oculorū. Immoderatus haustus vini exterioris & interioris visus ingerit cæcitātē. ¶ Tertio facit ad detestationem huius vitij hoc q̄ omnia bona dissipat in homine. Bona gratiæ dissipat vsq; ad fundamentū eorum, scilicet vsque ad fidē. Vnde Ecclē. 19. Vinum & mulieres apostatate faciunt sapientes: bona etiā naturæ exterminant vsq; ad insensibilitatē. Vnde rouerb. 83. dicit ebriofus: Verberauerunt me, & non dolui: vulnerauerunt me, & non sensi. Vnde August. Ebrietas aufert memoriā, dissipat sensum, confandit intellectum, concitat libidinem, inuoluit linguam, corrumpit sanguinem, omnia membra debilitat, vitam diminuit, & omnē salutem exterminat. ¶ Quarto facit ad detestationē huius vitij hoc quòd dicit Augustin. super illud Genes. 43. Biberunt, & inebriati sunt